

¹Muratov Muzaffar Shermamatovich, ²

Shermamatov Akobir Muzaffar ugli

Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti, Samarqand, O'zbekiston.¹

Samarkand shaxar 43 IDUM jismoniy tarbiya ukituvchisi.²

Kirish: Kurash sporti qadimiy va boy madaniy merosga ega bo'lib, bugungi kunda jahon miqyosida keng ommalashib bormoqda. Uni nafaqat milliy darajada, balki xalqaro miqyosda ham rivojlantirish uchun musobaqalarni sifatli va adolatli tashkil etish muhimdir. Ushbu maqolada kurash musobaqalarini muvaffaqiyatli o'tkazish uchun zarur bo'lgan bosqichlar va jihatlar haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Uskunalar va jihozlar: Joy tanlash, (masalan, 9x9 metr).

Musobaqa maqsadini belgilash Kurash musobaqasining maqsadini aniqlash — uning muvaffaqiyatli o'tishi uchun asosiy qadamdir. Maqsad quyidagicha bo'lishi mumkin:

- Milliy yoki xalqaro sportchilarni birlashtirish.
- Yosh avlodni sportga jalb qilish va sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish.
- Kurashning milliy qadriyat sifatidagi o'rnini targ'ib qilish.
- Professional sportchilar o'rtasida tajriba almashishni ta'minlash.

Musobaqa qoidalarini ishlab chiqish Kurash musobaqalarining muvaffaqiyatli bo'lishi uchun qat'iy va tushunarli qoidalar belgilanishi kerak. Bu qoidalar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- **Ishtirokchilarni tanlash:** Musobaqa ishtirokchilari yoshi, vazn toifasi va sport darajasiga ko'ra guruhlanishi kerak.
- **Kurash maydoni:** Kurash polining o'lchami xalqaro standartlarga mos bo'lishi lozim (masalan, 9x9 metr).

- **Baholash tizimi:** G‘olibni aniqlash uchun ochkolar yoki texnik usullarning aniq mezonlari belgilanadi.

- **O‘yin qoidalari:** Qoidabuzarlik, vaqt cheklovlari va musobaqani tugatish shartlari aniqlashtiriladi.

Tashkiliy masalalarni hal qilish Musobaqani sifatli o‘tkazish uchun quyidagi tashkiliy ishlarni amalga oshirish lozim:

- **Joy tanlash:** Tadbirni o‘tkazish uchun qulay va xavfsiz sport majmuasi yoki ochiq maydon tanlanadi.

- **Uskunalar va jihozlar:** Kurash gilamlari, ishtirokchilar kiyimlari (kurashkalar) va boshqa zarur jihozlar tayyorlanadi.

- **Moliyalashtirish:** Musobaqa uchun homiyilar topish yoki davlat tomonidan ajratilgan mablag‘larni to‘g‘ri taqsimlash muhimdir.

- **Tomoshabinlar uchun qulaylik:** Musobaqani jonli ko‘rish imkoniyatini ta‘minlash uchun tomoshabinlar zonasi tashkil etiladi.

Hakamlardan foydalanish Adolatli va shaffof musobaqani ta‘minlash uchun malakali hakamlarni jalb qilish zarur. Hakamlar:

- Texnik usullarni to‘g‘ri baholaydi.
- Qoidabuzarliklarni kuzatadi.
- Sport etikasi va adolat tamoyillariga rioya qilinishini nazorat qiladi.

Reklama va axborot tarqatish Musobaqa haqida ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlar orqali keng ma‘lumot berish tadbirga ko‘proq ishtirokchilar va tomoshabinlarni jalb qiladi:

- Plakatlar va bannerlar tayyorlash.
- Ijtimoiy tarmoqlarda targ‘ibot ishlari olib borish.
- Musobaqani jonli efirda yoki onlayn platformalarda namoyish qilish.

Musobaqa o‘tkazish jarayoni Musobaqa o‘tkazilishi quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

1. **Ochilish marosimi:** Milliy qo‘shiqlar va ramzlarni ijro etish, ishtirokchilarni tanishtirish.

2. **Kurash bahslari:** Qoidalar asosida o‘tkaziladi. Hakamlar har bir uchrashuvni baholab boradi.

3. **Mukofotlash marosimi:** Gʻoliblarni medallar, kuboklar va sovgʻalar bilan taqdirlash.

Xulosa va hisobot tayyorlash Musobaqadan soʻng natijalarni umumlashtirish va hisobot tayyorlash muhimdir:

- Gʻoliblar va ishtirokchilarning natijalari eʻlon qilinadi.
- Tadbirning ijobiy va salbiy jihatlari tahlil qilinadi.
- Kelajakdagi musobaqalarni yaxshilash boʻyicha tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Xulosa: Kurash musobaqalarini muvaffaqiyatli tashkil etish — bu sportni rivojlantirish va targʻib qilishning muhim vositasidir. Toʻgʻri tashkil etilgan musobaqa nafaqat professional sportchilar uchun, balki yosh avlod uchun ham ilhom manbai boʻlib xizmat qiladi. Shu bois, musobaqa tashkilotchilari ushbu jarayonning har bir bosqichiga jiddiy yondashishlari lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Shermamatovich M. M. The Role of Physical Education in Our Life //International Journal of Formal Education. – 2024. – T. 3. – №. 3. – C. 63-65.
2. Muratov M. The northern Black Sea: the case of the Bosporan kingdom. – 2015.
3. Хусайинов Ш. Ҳа. и др. ПРЕИМУЩЕСТВА КОМАНДНЫХ ВИДОВ СПОРТА ДЛЯ АДАПТАЦИОННЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ СТУДЕНТОВ: Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari //Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. – 2024. – T. 6. – №. 1. – C. 47-55.
4. Shermamatovich M. M., Yalgashevich X. S., Muzaffar oʻgʻli S. A. SPORT KURASHIDA SARALASH: Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari //Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. – 2024. – T. 6. – №. 1. – C. 69-75.
5. Yalgashevich K. S., Shermamatovich M. M., Zayniddinovich N. I. The role of physical culture in the life of students //Int J Sci Technol Res. – 2021. – T. 10. – №. 03. – C. 1-4.

6. Shermamatovich M. M. OZBEKISTONDA MILLIY KURASHNING RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – T. 39. – №. 5. – С. 36-41.
7. Муратов М. Ш. ИЗУЧЕНИЕ СТЕПЕНИ ФИЗИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВЛЕННОСТИ СТУДЕНТОВ В ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – Т. 38. – №. 5. – С. 22-27.
8. Муратов М. Ш., о‘g‘ли Шермаатов А. М. ИСПОЛЗОВАНИЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ МЕТОДОВ В ОБУЧЕНИИ ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ //Modern Scientific Research International Scientific Journal. – 2024. – Т. 2. – №. 3. – С. 186-192.
9. Shermatovich M. M. JISMONIY TARBIYA VA SPORT DARSLARIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING JIHATLARI //Journal of new century innovations. – 2024. – Т. 48. – №. 1. – С. 130-132.
10. Shermamatovich M. M. DEVELOPMENT OF WRESTLING SPORTS IN UZBEKISTAN AND AWAKENING OF THE CONCEPT OF PATRIOTISM IN STUDENTS //JOURNAL OF SCIENCE, RESEARCH AND TEACHING. – 2023. – Т. 2. – №. 5. – С. 36-39.
11. Shermamatovich M. M. THE SPORT OF WRESTLING AND THE LAWS OF THE FIELD OF WRESTLING //TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2023. – Т. 3. – №. 5. – С. 84-88.
12. Shermamatovich M. M. et al. Proposals On Innovative Solutions Of Organizing The Architecture Of Multifunctional Sports Facilities //Journal of Advanced Zoology. – 2024. – Т. 45.
13. Shermamatovich M. M., Aybxonovich T. M. O'QUVCHILARNING FUTBOL BO'YICHA TEXNIK-TAKTIK TAYYORGARLIK TOMONLARINI O'RGANISH MUAMMOLARI //Journal of new century innovations. – 2024. – Т. 44. – №. 1. – С. 84-87.
14. Shermamatovich M. M. et al. Endurance Formation in General Physical Training Students //International Journal on Integrated Education. – 2021. – Т. 4. – №. 3. – С. 356-359.

15. Shermamatovich M. M., Latif T. DEVELOPMENT OF SPORTS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2023. – T. 11. – №. 3. – C. 374-377.
16. Shermamatovich M. M., Norkulovich S. K., Tursunovna H. U. PLACE AND ROLE OF PSYCHOLOGICAL AND VOLITIONAL TRAINING IN THE TRAINING PROCESS OF STUDENTS-BOXERS //World Bulletin of Management and Law. – 2022. – T. 8. – C. 141-144.
17. Shermamatovich M. M. Psychological Description Of Sport And Psychological Development Of Sportsmen //Eurasian Research Bulletin. – 2023. – T. 17. – C. 7-9.
18. Yalgashevich X. S., Shermamatovich M. M. Enhancing Athletes' Regained Performance Through Rational Nutrition //International Journal of Innovations in Engineering Research and Technology. – 2020. – №. 1. – C. 1-6.
19. Shermamatovich M., Yalgashevich K., Narkulovich S. The development of physical preparedness of student young people //Psychology and Education Journal. – 2021. – T. 58. – №. 1. – C. 2699-2704.
20. Shermamatovich, M. M., Tursunovna, H. U., Zayniddinovich, N. I., Boltayevich, A. S., & Yalgashevich, K. S. (2021). Physical education of student youth in modern conditions. *Academicia: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(2), 1589-1593.